

Concluzii

Evanghelia după Ioan - recapitulare -

Scopul Evangheliei este cu claritate afirmat de autor: „*lucrurile acestea au fost scrise pentru ca voi să credeți că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu*”. Metoda folosită de Ioan este simplă: **afirmație, demonstrație, declarație**. În prolog el afirmă divinitatea și mesianitatea lui Isus, apoi urmează demonstrația celor afirmate, pentru ca finalul Evangheliei să culmineze cu declarația lui Toma, declarație la care ar trebui să ajungă orice cititor al Evangheliei: „*Domnul meu, și Dumnezeuul meu!*” Ne vom aduce aminte pe scurt conținutul fiecărei secțiuni și subsecțiuni.

I. Prologul (1:1-1:18)

În prolog găsim principalele concepte teologice ale cărții, ce vor fi dezvoltate pe parcurs de Ioan:

- Isus Fiul lui Dumnezeu
- Isus Cuvântul
- Isus Lumina
- Mărturia lui Ioan Botezătorul
- Respingerea lui Isus de către ai Săi
- Rămășița credincioasă: celor ce l-au primit....
- Isus oglindirea slavei Tatălui
- Isus mai mare decât Moise

II. Oameni care au crezut în Isus și oameni care nu au crezut (1:19-4:54)

Ioan își începe foarte interesant demonstrația. Pentru a-și convinge cititorul să creadă în Isus, el relatează istoria mai multor oameni care au ajuns să creadă în Isus:

- Ioan Botezătorul;
- Primii ucenici;
- Samaritenii;
- Slujbașul împăratesc.

El pornește cu experiențe a unor oameni din mediul iudaic, apoi trece la experiențele samaritenilor și finalizează secțiunea cu experiența unui om dintre neamuri. Toți acești oameni, provenind din medii și categorii atât de diferite, au ajuns să creadă în Isus și au ajuns să creadă

foarte repede. Ce i-a convins? Ioan insistă pe întâlnirea personală cu Isus prin *intermediul cuvintelor Sale*.

Laitmotivul acestei secțiuni este puterea de persuasiune a Cuvântului rostit de Isus și experiența directă și nemijlocită cu El. Menționăm și faptul că este amintită și împlinirea Cuvântului Vechiului Testament în Isus. Cuvintele Lui sunt în deplină armonie cu Cuvântul Domnului din vechime. Deci, puterea Cuvântului lui Dumnezeu, rostit în Vechiului Testament și apoi în Isus, reprezintă temeiul credinței! În cele ce urmează vom vorbi mai mult de *cuvintele lui Isus*, și mai puțin de Cuvintele Vechiului Testament. Vom face acest lucru din scop didactic și cu specificația că atunci când ne referim la cuvintele rostite de Isus includem în acestea și cuvintele Vechiului Testament.

Argumentele despre Isus, mărturia altora despre Isus, i-au dirijat pe oameni spre credință, dar credința s-a născut doar când omul s-a întâlnit personal cu Isus și a auzit Cuvintele Lui. În mod surprinzător nu semnele și minunile reprezintă temelia credinței și argumentul forte care susține credința, ci *Cuvântul!* Minunile își au rolul lor important, și întăresc credința, dar Cuvântul este declarat ca și temelia a credinței. Secțiunea se încheie cu mustrarea rostită de Isus: „*Dacă nu vedeți semne și minuni cu nici un chip nu credeți!*” Această mustrare îl provoacă pe slujbaș să creadă *cuvintele lui Isus* înainte să vadă minunea. După ce vede minunea crede și mai mult în *cuvintele rostite de Isus*. În mod paradoxal, minunile sunt o temelie fragilă pentru credință. Cuvântul este temelia puternică, de nezdruncinat a credinței! Indiferent de mediul de proveniență: iudei, samariteni sau dintre neamuri, o autoritate spirituală marcantă ca Ioan sau niște pescari simpli ca bieții ucenici, oameni neprihăniți ca Natanael sau oameni cufundați în păcate adânci ca femeia samariteană, toți se pleacă înaintea puterii Cuvântului rostit de Isus! Oare de ce? Un prim răspuns îl găsim în cap. 4 în discuția dintre Isus și femeia din Samaria. În sufletului omul zace o sete profundă după Dumnezeu. Această sete poate fi potolită doar de Cuvântul lui Dumnezeu. Cuvintele lui Isus erau cuvintele lui Dumnezeu, căci El era Dumnezeu. Iată de ce ele aveau atâta putere! Ele se adresau celui mai profund dor din inima omului și potoleau setea care nu poate fi potolită de nimic altceva din lumea aceasta, nici de moralitate, nici de faimă, nici de împlinirea poftelor, nici de fapte bune, nici de realizări personale și succes. Doar cuvintele lui Isus sunt apă vie!

În această primă secțiune, Ioan ne face cunoștință și cu cei care nu au crezut cu adevărat în El. În mod surprinzător aceștia sunt iudeii și autoritățile lor religioase care știau Vechiul Testament și care au beneficiat de mai multe minuni decât samaritenii. Discuția lui Isus cu Nicodim ne explică de ce ei nu au crezut. Nu au fost expuși la mai puține dovezi. Dimpotrivă, ei, cum spuneau, au fost privilegiați și au beneficiat de mai multe dovezi decât neamurile care trăiau în mare întuneric și totuși n-au crezut.

Isus scoate la iveală în discuția cu Nicodim o teologie falsă a iudeilor care izvorăște dintr-o inima duală care iubea mai mult întunericul decât lumina și care nu vroia să vină la lumină și să se schimbe. Este vorba deci de rea-voință, alegere responsabilă și încăpățănare, și nu de lipsă de dovezi. Cei ce nu cred, nu cred pentru că nu vor să creadă. Ei fac fapte rele și nu vor să vină la Lumină! Ioan Botezătorul este autoritatea care condamnă autoritățile de la Ierusalim care nu au crezut în Isus. Ioan Botezătorul are în inima sa smerenia și disponibilitatea schimbării și micșorării și în mintea sa o teologie curată. El este dovada vie, că se putea, că Vechiul Testament nu a fost prea complicat și prea încălcit, ci că ei, iudeii, cu inima nesinceră, l-au răstălmăcit după voia și poftele lor. Observăm că de la început Ioan nu ne explică doar cum se poate ajunge la credință, ci și cum se poate ajunge la necredință. Necredința Iudeilor era o mare pricină de

poticnire pentru cei din secolul I: de ce nu l-au recunoscut mai marii noștri pe Isus, întrebau revoltați evreii. Necredința iudeilor este o temă centrală a întregii Evanghelii care este abordată din prima secțiune.

În prima secțiune, prin vocea lui Ioan Botezătorul se punctează cele trei teme fundamentale ale Evangheliei care vor fi dezvoltate în următoarele secțiuni:

- Isus, Fiul lui Dumnezeu
- Isus, Mielul lui Dumnezeu
- Isus, respins de ai Săi

Observăm că Ioan abordează principalele obiecții teologice din partea Iudeilor aduse în secolul întâi împotriva lui Isus. Iudeii așteptau un Mesia om. Ei nu s-au smerit în fața Vechiului Testament și vedeau în Mesia un om mai deosebit. Ei nu recunoșteau nici dimensiunea trinitară a dumnezeirii revelată în Vechiul Testament. De aceea, faptul că Isus S-a declarat pe Sine Dumnezeu era ceva de necunoscut pentru ei. Mai mult: Mesia așteptat de ei trebuie să le aducă izbăvirea de dușmani și prosperitate și să rămână cu ei în veac. Dar Isus a murit și a plecat dintre ei. Cum vine acest lucru? Ce fel de Mesia este acesta? Și nu în ultimul rând marea întrebarea pe care am menționat-o deja: dacă Isus este Mesia de ce a fost El respins tocmai de poporul ales?

În capitolele 5-10 (sau chiar 1-10) este înălțată în primul rând divinitatea lui Isus, pentru ca în capitolele 11-21 să fie accentuată necesitatea morții și a plecării Sale din lume. Temei respingerii lui Isus de către ai Săi nu i se alocă o secțiune separată. Ea străbate deopotrivă atât prima parte a cărții (cap. 1-10) cât și a doua parte (11-21).

Evanghelia se adresează în primul rând celor din secolului întâi și frământărilor lor în ce privește credința în Isus. Putem să credem de asemenea că Evanghelia se adresează în primul rând creștinilor pentru a le întări credința în Isus și a-i ajuta să facă față atacurilor teologice ale iudeilor din secolul întâi împotriva credinței în Isus. Limbajul teologic folosit de Ioan este unul mai complicat și sunt multe pasaje care ne sugerează că el se adresează unor oameni care știau (din celelalte Evanghelii) foarte multe informații despre Isus și lucrarea Sa în lume. De aceea, el nu mai insistă pe faptele făcute de Isus ci mai mult pe discursurile Lui teologice.

III. Divinitatea lui Isus și puterea Cuvântului! (5:1-10:42)

Ioan folosește trei metafore principale pentru a înălța divinitatea lui Isus:

- **Cuvântul** (cap. 5-6);
- **Lumina** (cap. 7-9);
- **Păstorul** (cap. 10).

În primele patru capitole Ioan ne descrie cum diverși oameni au crezut în divinitatea lui Isus din pricina Cuvântului: pe de o parte din pricina cuvintelor lui Isus și pe de altă parte din pricina Cuvintelor Vechiului Testament care s-au împlinit în Isus. Oricum este vorba de puterea Cuvântului lui Dumnezeu. Apare deci întrebarea: de ce sunt așa de convingătoare cuvintele rostite de Isus? De ce sunt ele mai importante decât toate minunile Sale? În cap.4 Ioan creionează un prim răspuns vorbindu-ne despre setea din sufletul omului care poate fi potolită

doar cu viața care vine din Dumnezeu. În cap. 5-6 Ioan dezvoltă acest răspuns: Cuvântul lui Isus are putere pentru că Isus este:

- **Sursa Vieții** (cap.5)
- **Susținătorul vieții** (cap.6)

Iată de ce cuvintele lui Isus sunt o putere în sine și pot naște credința. Pentru că Isus este Dumnezeu și deci, cuvintele sale nu sunt simple informații, ci sunt cuvintele lui Dumnezeu, cuvinte care dau viața și care susțin viața. Toate nașterile din nou prin Cuvântul lui Isus și toată creșterea spirituală a celor născuți din nou prin Cuvântul lui Isus, sunt dovezi vii, palpabile ale divinității lui Isus. Experiența cu cuvintele de Isus este unică, inconfundabilă: sufletul este trezit la viață și apoi hrănit cu viață. Orice credincios știe și vede zilnic acest lucru. Cel ce încă nu crede îl poate observa din afară și apoi poate fi provocat să experimenteze și el forța tulburătoare a cuvintelor lui Isus. Iată de ce Cuvântul în primul rând, nu conține doar simple informații, ci argumente logice și raționale extraordinare. Este și acest lucru, dar mai mult decât atât! Isus nu este nici măcar un profet excepțional prin care Dumnezeu vorbește cu putere. El nu este doar un vas prin care viața curge. El este însăși viața! El are viața în sine! Este însăși viața care vine din Dumnezeu și după care omul însetează și înfometează! Puterea Cuvântului lui Isus contrastează cu deznodământul capitolului 6: cei mai mulți dintre ucenici Îl părăsesc: nu toți, dar cei mai mulți! Și apare deci întrebarea: de ce unii Îl recunosc și alții nu? Următoarele patru capitole vor răspunde la această întrebare. Capitolele 7-10 detaliază cel mai bine din întreaga Scriptură lupta dintre Lumină și Întuneric din conștiința omului.

În capitolul 7 Ioan face o incursiune prin mulțime și ne descoperă întunericul din inima oamenilor. Iudeii, erau pe de parte de a fi sinceri și căutători de Dumnezeu, erau plini de sine, de prejudecăți, de confuzii, lipsă de onestitate, ipocrizie, lașitate. Un întuneric beznă domnea peste sufletul lor. Capitolul 8 ne revelează asaltul Luminii asupra Întunericului din inima Iudeilor. Isus este Lumina care luminează cu putere, gata să îndepărteze întunericul. Isus, Lumina, le rostește și argumentează cu toată claritatea și autoritatea Adevărul despre ei înșiși (că trăiesc în păcat) și Adevărul despre Sine (că este Dumnezeu). Dar El nu o face condamnat, ca un judecător crud care vrea să îi strivească și să îi umilească. El o face cu blândețe, dragoste, compasiune, cu dorința fierbinte de a ierta, reabilita, vindeca, restaura ființa umană decăzută. Atitudinea cu care El rostește adevărul despre auditoriu este reflectată în tabloul cu femeia prinsă în preacurvie. El rostește Adevărul nu pentru a distruge, ci pentru a aduce viața. Cu toate acestea, ascultătorii vor să Îl omoare cu pietre. Ei nu vor să accepte adevărul despre sine și despre Isus. După ce spunea Isus, ei Îl urăsc pentru că El mărturisește că faptele lor sunt rele. În ciuda Luminii atât de intensă adusă de Isus, ei se agață cu ambele mâini de întuneric, deoarece nu vor să vină la Lumină. Ei nu sunt doar o victimă a întunericului. Ei iubesc întunericul, l-au ales, și au răstignit Lumina de dragul lui.

Capitolul 9 ne descrie un nou asalt al Luminii și ne focalizează atenția asupra unui om care a primit Lumina! Este vorba despre vindecarea orbului din naștere. Dacă Lumina este alungată de Iudei în cap.8, în cap.9 Isus trimite tot la Iudei pe cel luminat de Lumină. Prin el, se declanșează un nou asalt al Luminii asupra Iudeilor din Întuneric. În marea Sa îndurare, Lumina respinsă de oameni, în loc să aducă judecata, aduce un nou har! Mărturia excepțională a orbului din naștere anticipează funcția și mărturia Bisericii pe pământ. Ioan subliniază pe de o parte impactul mărturiei orbului asupra Iudeilor care l-au respins pe Isus, iar pe de altă parte accentuează cât de tare s-a alipit orbul vindecat de Lumină. După scurta întâlnire cu Isus, orbul

este gata să încalce orânduielele de Sabat, iar după ce este vindecat face față presiunii teribile a iudeilor și este gata să accepte să fie dat afară din sinagogă de dragul Luminii. Tăria orbului vindecat și certitudinea din inima lui ne ia prin surprindere. De unde are el putere să facă față atacurilor teologice și amenințărilor fizice din partea autorităților? Capitolul 10, prin metafora Bunului Păstor, ne răspunde la această întrebare.

Capitolul 10 continuă tema luptei dintre Lumină și Întuneric din conștiința omului sub o nouă metaforă: **Isus, Păstorul**. El de fapt trage concluziile capitolelor 7-9 și ne explică de ce Iudeii L-au respins pe Isus, iar orbul vindecat este gata să piardă tot de dragul lui Isus. Capitolul 10 ne vorbește despre un Păstor, despre oameni care sunt oi, și oameni care nu sunt oi. Ecuația este simplă: oile Domnului recunosc glasul Păstorului și îl deosebesc de cel al străinului, iar cei ce nu sunt oi, nu pot să creadă. Ioan sugerează astfel că în inima omului există o capacitate intrinsecă de a recunoaște glasul Creatorului. Acesta se revelează prin Scriptură și experiență. Cei care aleg să asculte acest glas devin oile Lui și deosebesc din ce în ce mai bine glasul Luminii. Cei care resping acest glas, rămân în întuneric și nu pot să recunoască Lumina. Orbul era o oaie care a recunoscut glasul Păstorului. Iudeii nu făceau parte din oile Domnului și de aceea nu au crezut. Conceptul de oaie are o dublă dimensiune în cap.10. pe de o parte se referă la cei care deja umblă cu Dumnezeu, iar pe de altă parte se referă la cei care încă nu au cunoscut pe Domnul, dar au disponibilitatea de a asculta de El. La un moment dat ei se vor întâlni cu Lumina și o vor urma. Iată o posibilă structură a cap.7-10:

- Cap.7 – Întunericul din inima oamenilor
- Cap.8 – Asaltul Luminii și respingerea acesteia
- Cap.9 – Puterea celui luminat de Lumina și un nou asalt al Luminii prin mărturia acestuia
- Cap.10 – Concluzii: cei ce aleg să umble cu Domnul recunosc glasul Luminii, dar cei ce refuză această alegere nu pot să creadă!

Observăm cum o parte din temele primelor patru capitole sunt dezvoltate în capitolele 5-10. Observăm de asemenea cum cap.5-10 insistă în special pe divinitatea lui Isus și mult mai puțin pe jertfa Sa sau plecarea Sa din lume. Chiar cap.10 se încheie tot cu o discuție despre divinitatea lui Isus, și în capitolul 10 Evanghelia atinge un apogeu în declararea divinității lui Isus prin celebra afirmație: ***Eu cu Tatăl una suntem!***

IV. Plecarea lui Isus din lume și dragostea Bisericii (11:1-17:26)

În primele patru capitole Ioan punctează principalele fisuri teologice ale Iudeilor. Prima era neînțelegerea divinității lui Isus, iar a doua neînțelegerea faptului că Mesia avea să vină mai întâi ca să moară. Dacă secțiunea precedentă (cap.5-10) insistă în mod special pe dumnezeirea lui Mesia, secțiunea de față (cap.11-17) explică rațiunea morții lui Isus și a plecării Sale din lume. Capitolul 11, prin învierea lui Lazăr, ne deschide o nouă perspectivă asupra morții și a dragostei lui Dumnezeu. Moartea nu reprezintă sfârșitul, nu este o tragedie pentru cel credincios. Isus este Învierea și Viața. Pentru cei credincioși și pentru Isus Însuși, moartea este trecerea către glorie, către adevărata viață. De aceea, Dumnezeu poartă să rămână dragoste și să îngăduie ca cel neprihănit să moară. Ba mai mult, suferința nu este întotdeauna semnul pedepsei divine. Ea este

de multe ori instrumentul prin care slava lui Dumnezeu strălucește și crește în viața celui neprihănit. Deci, dacă cel neprihănit suferă, aceasta nu înseamnă că este uitat și abandonat de Domnul. Nu, ci el suferă că este iubit, iar suferința face parte din planul glorios al Tatălui pentru viața lui. Lucrul acesta s-a dovedit a fi adevărat cu privire la Lazăr și familia lui. Cu atât mai mult avea să fie adevărat cu privire la Isus. Moartea Lui nu va însemna înfrângere și eșec, iar suferința Sa nu va însemna că El s-a înstrăinat de Domnul și planul Lui. Capitolul 12 abundă de semne ale Scripturii și ale vremii de atunci care anunță că Isus avea să pășească prin moarte asemenea lui Lazăr. Dacă grăuntele nu moare rămâne singur, iar singurul drum către slavă este drumul crucii. Moartea Lui Isus a fost anunțată de Scripturi și a avut o rațiune. Și nu doar că a avut o rațiune, ea a fost cheia mântuirii, slavei și restaurării. Ea era în miezul planului Tatălui, soluția Sa pentru omenire.

În cap.13-17 găsim învățăturile date de Isus ucenicilor înainte de moarte. El le explică rațiunea plecării Sale și care va fi lucrarea lor pe pământ. Isus nu menționează de moartea Sa ca jertfă pentru păcat, pentru că era un adevăr pe care ei încă nu îl puteau duce. Isus nu vrea să îi umilească, să îi strivească cu adevărul. El le oferă alte explicații cu privire la plecarea Sa din lume. El insistă că plecarea Sa din lume face parte din planul Tatălui și este, în mod paradoxal, spre binele lor. Plecarea lui Isus la Tatăl avea să facă posibilă venirea Mângâietorului și primirea unei noi puteri de către cei credincioși. Ei aveau astfel să facă spre slava Tatălui lucrări mai mari decât Isus Însuși. Isus vrea ca inima lor să nu fie tulburată nici de plecarea Sa și nici de ura lumii, pentru ca ei să se poată focaliza pe lucrarea pe care le-a încredințat-o Isus și să aducă rodul mult așteptat de Tatăl: **dragostea!** Iată o posibilă structură a acestor capitole:

- Cap.13: **Iubiți-vă unii pe alții cum v-am iubit Eu!**
(Metafora spălării pe picioare: modelul iubirii! - *ce să fac?*)
  - **Fără să vi se tulbure inima** din pricina plecării Mele, care este spre binele vostru! (cap.14)
- Cap. 15a: **Iubiți-vă unii pe alții rămânând în Mine!**
(Metafora viței: cum să împlinești porunca iubirii! – *cum să fac?*)
  - **Fără să vi se tulbure inima** din pricina urii lumii față de voi după plecarea Mea! (cap.15b-16)
- Cap.17 – **CONCLUZIE! ȘI MĂ ROG CA EI SĂ FIE UNA, PRECUM ȘI NOI SUNTEM UNA!**

Oare cum ne ajută aceste capitole să credem că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu? Prin cel puțin următoarele lucruri:

- Aceste capitole explică rațiunea plecării lui Mesia din lume după ce a venit în lume, și rolul în planul lui Dumnezeu a lucrării Bisericii pe pământ! Aceste explicații răspund atât de bine frământărilor teologice din primul secol. Un argument teologic puternic împotriva lui Isus era: dacă era El Mesia de ce nu a rămas cu ai Săi, de ce nu a adus Împărăția Sa slăvită pe pământ așa cum este profetizat? De ce a plecat și i-a lăsat pe ai Săi să sufere și să cadă în mijlocul

vrăjmașilor? De ce nu se întoarce cum a promis? Iată că au trecut atâția ani și El tot nu a venit! De ce? Ne aducem aminte ce frumos răspunde Ioan acestor frământări prin cuvintele Mântuitorului prezentate în aceste capitole. Era mai bine ca Mesia să plece! Și era mai bine ca ucenicii să rămână pe pământ și să facă lucrări mai mari ca Însuși Mesia! Prin plecarea lui Mesia ei sunt înzestrați cu o nouă putere și primesc o nouă strategie a preoției, strategia Mielului prin care va zgudui temeliiile pământului spre mântuirea lumii din întuneric! Acum după două mii de ani de la rostirea promisiunii: ***Eu vin curând!***, înțelegem de ce perioada Bisericii a fost așa de lungă!

- Chemarea la dragoste a lui Hristos este în perfectă armonie cu revelația din Vechiul Testament și cu revelația din conștiința noastră! Când citim chemarea la iubire după modelul lui Hristos, pe de o parte sesizăm în lumina Vechiului Testament autenticitatea teologică a chemării, iar pe de alta, sufletul nostru este topit, căci simțim mireasma Edenului, simțim ceea ce ne dorim de fapt și putem recunoaște că nimic nu poate fi mai frumos! Discursul lui Isus descrie o iubire ce eclipsează fără drept de apel toate scrierile omului la un loc despre iubire. Până la Hristos nu s-a scris despre dragoste nimic care să poată avea măcar termeni de comparație cu dragostea cristică, iar după Hristos, cele mai frumoase scrieri de iubire au fost doar note de subsol la discursurile lui Isus. Ființa noastră creată pentru iubire nu poate trece nepăsătoare pe lângă discursurile lui Isus. Frumusețea iubirii cristice pur și simplu ne tulbură!
- Aceste capitole ne atrag atenția că dincolo de argumentele teologice și apologetice, dragostea lui Hristos din mijlocul Bisericii reprezintă elementul fundamental care poate să ne aducă la credință. Dar nu doar să ne aducă la credință, dar să ne și păstreze în credință. Aceste capitole ne deschid ochii ca ori de câte ori dragostea inconfundabilă a lui Isus Se manifestă în Biserica Sa, credința noastră în El să poată fi întărită. De multe ori ne obișnuim cu dragostea unică a Bisericii autentice. Dar fiecare manifestare a acesteia este o nouă dovadă a Adevărului care este Isus. Isus a spus: ***dacă vă veți iubi unii pe alții cum v-am iubit Eu, prin aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei***. Iubirea cristică din sânul Bisericii este o dovada vie a divinității și mesianității lui Isus. Falimentele Bisericii în a iubi și abuzurile acesteia reprezintă și ele o dovadă a adevărului care este Isus. El a spus: ***Despărțiți de Mine, nu puteți face nimic!*** Ori de câte ori mă confrunt cu falimentul Bisericii în a iubi, de fiecare dată, și absolut de fiecare dată, descopăr că acea Biserică a neglijat alipirea zilnică de Hristos! Dacă Biserica care neglijează alipirea de Isus ar iubi ca Isus atunci Cel care a spus: ***Despărțiți de Mine nu puteți face nimic***, ar fi un mincinos. Iată că nu doar biruințele Bisericii, dar și falimentele ei demonstrează că Isus este ***Calea, Adevărul și Viața!***

V. Isus a murit după Scripturi (18:1-19:42)

Ioan ne prezintă moartea lui Isus ca o împlinire a propriilor profeții despre Sine și ca o împlinire a profețiilor Vechiului Testament despre Mesia. Moartea Lui Isus a fost o mare pricină

de poticnire pentru oamenii din primul secol. Cum adică Mesia să moară pe o cruce? Mesia este puternic, El este protejat de Dumnezeu și El trebuia să aducă izbăvirea! Ioan demonstrează că moartea lui Isus nu a fost un accident. Isus a prevestit mai dinainte propria Sa moarte și și-a asumat de bunăvoie destinul crucii. Și nu a fost acest lucru de capul Lui, ci pentru a împlini în amănunt Scripturile Vechiului Testament.

O a doua temă majoră a acestei secțiuni este puterea și demnitatea lui Isus în contrast cu slăbiciunea și lașitatea celorlalți oameni. Din pricina faptului că Isus a murit pe cruce, creștinismul a fost batjocorit ca fiind religia celor slabi, celor care refuză să lupte împotriva răului și să se revolte față de opresiuni, a celor care întorc celălalt obraz, a celor a căror rege a murit disprețuit pe o cruce. Dar Ioan într-un mod atât de frumos înalță aici puterea și demnitatea lui Isus. El nu Se lasă intimidat nici de preoții cei mai de seamă și nici de Pilat. El nu întoarce în mod literal obrazul, ci răspunde cu demnitate și înțelepciune dumnezeiască închizând gura acuzatorilor Săi. El nu dă înapoi în fața suferinței. Iar pe cruce nu uită să iubească pe cei din jur, să fie preocupat de nevoile lor și moare cu demnitate. Isus rămâne credincios adevărului, nu îi trădează pe ucenici și își asumă de bunăvoie destinul crucii. În contrast cu El, ceilalți oameni trădează lașitate și slăbiciune. Petru Se leapădă de trei ori de El. Pilat de teamă să își piardă funcția îl dă pe Isus să fie răstignit împotriva conștiinței lui care îi spunea că Isus este nevinovat. Oamenii îl aleg pe tâlharul Baraba să fie eliberat și nu pe Isus, mai marii iudeilor, naționaliști și urători de romani, îl înalță pe Cezar ca Împărat doar ca să îl manipuleze pe Pilat. În jurul lui Isus, oamenii sunt lași, fără demnitate, fără coloană vertebrală. Creștinismul nu este religia celor slabi, ci a celor mai puternici oameni care au trăit vreodată pe pământ. Asumarea destinului crucii nu trădează slăbiciune, ci o neasemuită putere!

VI. Învierea lui Isus (20:-21:25)

Ioan susține că învierea a fost un fapt real și nu o legendă sau doar un simbol. El invocă martori oculari pentru a demonstra acest lucru. El alege să încheie Evanghelia Sa descriindu-ne patru dintre arătările lui Isus după înviere și încheie Evanghelia cu celebra discuție dintre Isus și Petru.

- Isus Se arată Mariei
- Isus Se arată ucenicilor
- Isus Se arată și lui Toma
- Isus Se arată ucenicilor
- Discuția lui Isus cu Petru

Capitolele 20-21 ne prezintă 5 arătări (și 5 discuții cu ucenicii) ale lui Isus după înviere. Pe de o parte ele susțin prin intermediul martorilor oculari autenticitatea învierii, iar pe de altă parte pun în lumină principii frumoase și folositoare. Dar mai mult decât atât, aceste arătări par să creioneze tipare în care Isus continuă să Se reveleze Bisericii. Este adevărat că Isus nu Se mai arată în trup, în felul în care s-a descoperit ucenicilor, însă El continuă să Se arate prin Duhul. Cui și de ce se descoperă Isus prin Duhul?

- În primul rând El se descoperă celui cu inima întristată care îl caută cu disperare. I se arată pentru a-l mângâia și a-i da nădejde! (vezi discuția cu Maria)

- Apoi, El se arată celui cu inima temătoare și tulburată, pentru a-i da pace și a-l împuternici în lucrare! (vezi discuția cu ucenicii).
- Isus Se descoperă celui ce-L caută și se luptă cu îndoiala pentru a-i oferi certitudine! (vezi discuția cu Toma).
- Isus se descoperă celor aflați în situație de criză pentru a le reaminti de dependența totală de El, de purtarea Sa minunată de grijă, și pentru a-i focaliza spre adevăratele bătălii: investiția în oameni.(vezi pescuirea minunată).
- Isus se descoperă celui dezamăgit de sine, celui cu duhul zdrobit, pentru a-l ierta, pentru a-i reda demnitatea, pentru a-l reabilita și mandata în lucrare.

Este interesat să observăm că primele trei arătări au scopul de a reînvia și consolida credința, iar ultimele două au scopul de a-i focaliza pe lucrarea lor pe pământ. Primele trei descoperii aduc credință, pace, certitudine, bucurie în inima deznădăjduită a ucenicilor. Pescuirea minunată le aduce aminte rolul lor de a fi pescari de oameni, iar discuția cu Petru responsabilitatea noastră de a veghea unii asupra altora. Acestea sunt cele două dimensiuni fundamentale ale lucrării creștine: dragostea de frați și iubirea de oameni, sau în cuvintele lui Isus din discursul Său dinaintea răstignirii:

- Voi veți mărturisi lumii despre Mine.
- Iubiți-vă unii pe alții cum v-am iubit Eu!

Isus le întărește credința și le dă pacea Sa, pentru a-i trimite apoi în lucrare; o lucrare orientată spre oameni: spre păzirea celor credincioși și câștigarea celor necredincioși!

De ce să cred că Isus este Hristosul , Fiul lui Dumnezeu?

Evanghelia lui Ioan este unică în întreaga Scriptură. Este singura carte din Biblie care își propune în mod explicit ca și scop principal să aducă la credință sau să crească credința cititorului în Isus Hristos. Tocmai de aceea nicăieri nu găsim descris mai amănunțit procesul formării credinței și lupta dintre lumină și întuneric din inima oamenilor și lucrarea Duhului Sfânt din sufletul oamenilor. Evanghelia după Ioan este Cartea care ne învață cum poate un om să ajungă la credință, cum poate să nu ajungă la credință și cum poate să și întărească credința. Ea ne explică cât se poate de clar pe ce anume trebuie să se întemeieze credința noastră. Acesta este specificul Evangheliei. Știm că fiecare carte din Biblie este unică și de neînlocuit. Specificitatea și unicitatea Evangheliei după Ioan este tocmai aceasta: o carte scrisă în mod special ca să ne explice de ce să credem în Isus! Din acest punct de vedere, Evanghelia este cursul de apologetică oferit de Dumnezeu oamenilor. Dacă vrei să devii un bun apologet, Evanghelia după Ioan este prima carte pe care trebuie să o studiezi. Ea va așeza o temelie solidă și curată apologeticii tale. Studiind Evanghelia, îmi dau seama că de multe ori apologetica teologilor se îndepărtează de apologetica propusă de Însuși Dumnezeu în Scripturi.

Când ne gândim la apologetică, ne gândim la o un număr impresionant de răspunsuri și argumente care să apere credința creștină. Ne gândim la înălțarea rațiunii și a logicii, ne gândim la formulări clare, strălucitoare, inteligente. Dar apologetica lui Ioan este diferită. El nu sfidează rațiunea. El se adresează rațiunii și folosește argumente raționale. Astfel, el invocă martorii oculari, împlinirea impresionantă a profețiilor rostite de Isus și apoi împlinirea în viața lui Isus a

profețiilor rostite de Vechiul Testament cu sute și mii de ani înainte. El pune înainte noastră mesajul lui Isus și discursul Lui a cărei coerență și logică ne impresionează. Deci, Ioan nu sfidează rațiunea, dar nu se adresează strict doar raționalului. Ioan pornește de la rațiune, dar pune apoi accentul pe ceva care nu sfidează și nu contrazice rațiunea, dar este dincolo de ea. De la început Ioan ne pune înainte ochilor **experiența personală** a unor oameni cu Isus. Oamenii au ajuns la credință doar printr-o experiență personală cu Isus și prin intermediul Cuvintelor Sale. Credința autentică s-a născut doar prin **intermediul revelației** într-un **context pur experiențial**. Cuvintele lui Isus au adus o revelație specială în conștiința celor ce ascultau cuvintele Lui. Premisa lui Ioan este că omul se naște cu această capacitate intrinsecă de a recunoaște glasul Luminii, al Adevărului, al Creatorului. Sufletul lui este pătruns de o sete după divin care nu poate fi potolită nicăieri și de nimeni. Doar viața din Dumnezeu care curge prin Cuvântul Său poate potoli această sete. Astfel, cuvintele lui Isus deși conțineau informații coerente și logice, erau mai mult decât simple informații. Ele erau pline de viața care vine din Dumnezeu. Ele se adresau nevoilor adânci ale sufletului, care pentru prima dată își simțea setea potolită, și experimenta o împlinire profundă, unică, inconfundabilă. Este o experiență deopotrivă intelectuală și emoțională. Minte procesează informații coerente și logice, iar adâncimile sufletului simt căldura prezenței lui Dumnezeu.

Surprinderea noastră este că oamenii ajung să creadă în Isus fără să acceseze multe argumente raționale. Uneori este suficientă o afirmație rostită de Isus, ca oamenii să îngenuncheze și să Îl recunoască ca Fiu al lui Dumnezeu. După această recunoaștere inițială urmează descoperirea a noi argumente raționale și în același timp urmează noi experiențe cu Isus care întăresc credința. Viața din Dumnezeu copleșește în mod instantaneu sufletul omului. Capacitatea sufletului uman de a recunoaște adevărata viață este foarte mare! Da, este atât de mare că din cel mai mare întuneric, un singur contact cu Adevărata Viață face sufletul să tresare și să spună: aceasta caut! Este asemenea ochiului care deosebește imediat Lumina! Și chiar dacă este doar un picur de lumină, într-un ocean de întuneric, ochiul recunoaște imediat Lumina! Sensorii inimii umane de a recunoaște divinul sunt mai activi și mai puternici decât ne putem noi imagina.

Oamenii sunt mereu înclinați spre extreme. Unii divinizează rațiunea și doresc ca doar pe baza ei să ajungă la credință. Alții divinizează trăirea și vorbesc despre experiențe mistice, pur emoționale, care nu poartă un mesaj anume și nici nu pot fi descrise. Pur și simplu o stare. Întâlnirea cu Isus prin Duhul este descrisă în Evanghelie ca o experiență deopotrivă intelectuală și emoțională. Nici una din cele două dimensiuni nu trebuie nici neglijate, nici supradimensionate. El se află într-un minunat echilibru. Fiecare din ele este necesară, dar nu și suficientă. Doar împreună sunt suficiente, doar împreună pot naște credința adevărată!

Sunt deci trei elemente fundamentale care fac posibilă nașterea credinței:

- Capacitatea înnăscută a omului de a recunoaște glasul Creatorului (premise)
- Lucrarea de cercetare a Duhului lui Dumnezeu care dovedește pe oameni vinovați și le descoperă oamenilor pe Isus (revelație)
- Mărturia celor credincioși de pe pământ (vasul).

Observăm că nu doar mărturia noastră duce la nașterea credinței. Mărturia noastră este un canal prin care Duhul se adresează în mod tainic unei inimi care are capacitatea de a recunoaște

glasul lui Isus. Noi avem un rol important, dar nu suntem chemați să ne asumăm întreaga responsabilitate pentru alegerea celor din jur.

Credința adevărată se poate naște doar printr-o întâlnire personală cu Isus prin Duhul. Noi am putea, poate, convinge pe cineva prin argumente raționale că Isus este Fiul lui Dumnezeu. El poate accepta această informație și totuși să nu se fi născut din nou. Nașterea din nou are la bază credința ca și încrederea într-o Persoană. Doar o experiență cu acea Persoană poate da naștere încrederii de care vorbim. Cineva îmi poate povesti de tatăl său și să mă convingă că este un om bun, dar eu pentru că nu l-am cunoscut niciodată, deși cred că este un om bun, nu îl cunosc personal, nu am efectiv o relație cu el, și nu mă pot încrede din toată inima în el. De-abia după ce îl cunosc și îi văd personal bunătatea și înțelepciunea, am o relație vie cu acea persoană și mă pot încrede în ea. Așa este și cu credința în Isus. Acceptarea intelectuală a informațiilor despre Isus este un pas înainte, dar nu este suficient. Inima mea are nevoie să audă șoapta lui Isus, glasul Lui, chemarea personală pe care El mi-o face. Apologetica și argumentele raționale sunt de mare folos: ele pot provoca un om să Îl caute pe Isus și pot apăra credința în El a unui creștin. Cu toate acestea, ele nu pot substitui temelia credinței și experiența personală cu Isus. Tocmai din această pricină, Biblia nu Își propune să ofere răspuns la toate întrebările, și de aceea, argumentele raționale oferă de fapt, mai degrabă probabilități decât certitudini. Credința are la bază dovada vie a experienței personale cu Isus prin intermediul Cuvântului și a Bisericii.

Spuneam că în prima parte a Evangheliei se insistă pe Cuvânt ca și mijloc al revelației, pentru ca în a doua parte a Evangheliei să fie accentuată Biserica ca și mijloc al revelației. Aceștia sunt cei doi piloni ai credinței creștine din perspectiva lui Ioan. Vrei să vezi dacă Isus este Fiul lui Dumnezeu? Ai de făcut două lucruri: cercetează cuvintele rostite de El și apoi vezi rodul acestor cuvinte în mijlocul unei comunități care alege să păzească acest Cuvânt! Deci Cuvântul și rodul adus de Cuvânt! De ce? Cuvântul în sine, și Biserica în sine, nu pot dovedi divinitatea lui Isus. Dar Viața care curge prin Cuvânt și Biserică, Duhul care știe să se adreseze fiecărei inimi prin Cuvânt și prin Biserică, aceasta convinge inima omului de păcat și de adevărul despre Isus. În Cuvânt omul recunoaște glasul Creatorului, iar în Biserică experimentează dragostea din Dumnezeu după care sufletul lui tânjește. Acum înțelegem de ce Ioan își începe Evanghelia prin imaginea Cuvântului. Cuvântul este tema cheie a cărții și temelia credinței creștine.

Este un moment potrivit să ne amintim despre ce am scris în capitolul 10, despre diferiții senzori prin care sufletul uman recunoaște Lumina.

Păstorul cel bun dă oilor viață din belșug, spre deosebire de hoți și tâlhari care aduc pierdere, durere și moarte. Inima oilor a experimentat și tânjește după adevărata viață. Acesta înseamnă apropiere de Dumnezeu, cunoașterea lui Dumnezeu și părtășia cu Acesta, slujirea Sa și împlinirea poruncilor Sale. Viața din Dumnezeu este inconfundabilă. Ea împlinește cele mai adânci nevoi ale sufletului, ea satură, ea aduce o fericire și o pace unică, pace și fericire care sfidează necazurile și suferința din viață. ea se adresează deci, nevoilor adânci ale sufletului și naște sentimente sfinte și unice. Adevărata viață răspunde și nevoilor minții noastre, nevoii de logică, de coerență, de raționalitate. Ea nu înseamnă doar o trăire mistică și atât. Ea este susținută de argumente raționale, logice, coerente care satisfac rațiunea pusă de Dumnezeu în noi. Ea operează cu informații și este în perfectă armonie cu realitatea din noi, din ceilalți și din viață în general. Ea luminează mintea. Ea ne deschide ochii inimii pentru a cunoaște în profunzime. Este o cunoaștere mijlocită de informații, dar dincolo de acestea. Și când spun aceste lucruri cred că deja am în vedere contopirea sentimentelor sfinte cu gândurile sfinte ce vin de la Duhul Sfânt.

Dar adevărata viața mai face un lucru: ea ne smulge din robia păcatului și ne duce pe culmi ale sfințeniei, la care atunci când eram robi firii pământești nici nu am fi visat vreodată. Conștiința noastră ne ajută de când suntem mici să deosebim ce este bine de ce este rău. Și cu toate că știm ce este bine, și ce este rău, de foarte, foarte multe ori facem răul. Descoperim în noi o fire care luptă împotriva Legii lui Dumnezeu și care ne târăște în păcat. Deși ne dorim să facem binele, facem răul. Câtă vreme dorim să fim sinceri și să ascultăm de glasul conștiinței, trăim această zbatere descrisă atât de frumos în Romani cap.7:

„Dar eu sunt pământesc, vândut rob păcatului. Căci nu știu ce fac: nu fac ce vreau, ci fac ce urăsc. Acum, dacă fac ce nu vreau, mărturisesc prin aceasta că Legea este bună. Și atunci, nu mai sunt eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul care este în mine. Știu, în adevăr, că nimic bun nu locuiește în mine, adică în firea mea pământească, pentru că ce-i drept, am voința să fac binele, dar nu am puterea să-l fac. Căci binele, pe care vreau să îl fac, nu-l fac, ci răul pe care nu vreau să-l fac, iacă ce fac!.....O nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi din acest trup de moarte?” (Rom.7:14-20,24)

Chiar dacă descrierea din Romani 7 ar putea avea în vedere în primul rând un creștin cu un păcat nemărturisit. Ea oglindește și zbaterea celor necredincioși care rezonază cu glasul conștiinței.

Dar când vine adevărata viața ea ne smulge din această robie, și încetul cu încetul urcăm pe culmile de neatins ale sfințeniei lui Dumnezeu. Deci, viața din Dumnezeu se adresează și comportamentului nostru și când spun comportament mă refer și la ce stă în spatele acestuia: motivații, atitudini. Nu este doar o sfințenie exterioară, ci și o puritate interioară, a inimii. Dominanta vieții noastre devine ascultarea și putem face binele pe care dorim să îl facem. Ceea ce nu am putut face o viață acum putem: putem birui mândria, afirmarea de sine, egoismul, invidia, răutatea, poftele din noi, putem să ne îmbrăcăm cu haina dragostei iertând, iubind necondiționat, jertfindu-ne dezinteresati, iubind chiar pe vrăjmașii noștri; putem avea pace și bucurie în încercări, putem birui frica de suferință, și chiar și adevărata viață. Sfințirea este un proces. Aceste lucruri nu se întâmplă toate peste noapte. Dar imediat după nașterea din nou, intrăm în acest proces, și dacă dorim, viața din Dumnezeu ne inundă din ce în ce mai mult și suntem transformați din ce în ce mai mult după chipul și asemănarea Fiului Său.

Apoi, adevărata viața ne stimulează și respectă libertatea de alegere. Lumina de sus este suficient de intensă ca să o urmezi cu toată inima, dar și suficient de slabă ca să o poți respinge. Viața din Dumnezeu pune stăpânire pe noi doar în măsura în care noi îi dăm voie. Nu este intrarea într-o transă mistică pe care nu o putem controla. Este o chemare fermă și blândă, care ne întreabă mereu, la fel cum Isus i-a întrebat pe ucenici: ***Voi nu plecați?*** Lumina de sus ne cere totul, dar nu ne impune. Dimpotrivă, vrea să vadă dacă ne dorim cu adevărat această viață.

Și nu în ultimul rând adevărata viață generează relații sfinte. Este adevărat că acest element l-am putea include în viața sfântă, faptele sfinte despre care am vorbit mai sus. Dar cred că merită o atenție specială. Omul este o ființă relațională. În el există o nevoie fundamentală după dragoste, unitate, comuniune. Adevărata viața aduce în relațiile prezente adierea dragostei și unității din Edenul de altă dată. Acest lucru nu se întâmplă doar în relația personală cu Dumnezeu, ci și în cadrul comunității. O comunitate transformată de adevărata viață experimentează o comuniune, acceptare și partășie unică și inconfundabilă.

În concluzie, adevărata viață se adresează ființei umane în integralitatea sa. Ea se adresează nevoilor noastre adânci, rațiunii din noi, comportamentului nostru, liberului nostru

arbitru și relațiilor interumane. Omul simte, gândește, acționează, face alegeri și relaționează. Viața venită din Dumnezeu se adresează și umple toate dimensiunile umanității noastre. Cel care ne-a creat după chipul și asemănarea Sa, ne cunoaște mai bine ca oricine. Viața venită din Cel care ne-a creat răspunde tuturor nevoilor noastre. Ele unt senzorii prin care recunoaștem glasul Creatorului.

Evangelhia după Ioan nu a fost scrisă doar pentru a aduce oameni la credință, ci mai degrabă pentru a întări credința creștinilor din primul secol asediată de contra-argumentele teologice ale Iudeilor, dintre care cele mai de impact erau:

- Cum poate un om să se numească pe Sine Dumnezeu? Mesia trebuie să fie un om special care să aducă izbăvirea, iar Dumnezeu este unul singur! Nu există doi Dumnezei!
- Cum adică Mesia să moară? Dacă Isus era Mesia, Dumnezeu l-ar fi izbăvit, și apoi El ar fi adus judecata și ne-ar fi izbăvit pe noi!
- Dacă Isus era Mesia de ce ai Săi nu L-au primit? De ce mai marii noștri, care cunosc pe de rost Scriptura și au fost unși de Dumnezeu după lege în fruntea noastră, nu L-au cunoscut?

Ioan răspunde acestor întrebări și ne explică faptul că Isus Mesia trebuie să fie Dumnezeu, să moară și să fie respins de ai Săi tocmai pentru a se împlini Scripturile Vechiului Testament. El apoi înalță divinitatea lui Isus prin puterea Cuvântului Său și prin frumusețea Bisericii Sale care îi este credincioasă. În același timp Ioan alocă foarte mult text pentru a explica de ce Iudeii L-au respins pe Isus. Argumentul majorității a fost întotdeauna unul feroce. Ioan desființează acest argument. El ne deschide mintea să înțelegem că cei din întuneric, nu că nu pot vedea Lumina, dar nu vor să vină la Lumină pentru că faptele lor sunt rele. De aceea, urăsc Lumina și o răstignesc atunci când au ocazia. Respingerea Luminii este ceva firesc din partea celor ce iubesc întunericul.

Spuneam că Evangelhia se adresează mai degrabă celor credincioși pentru a le întări credința în Isus. Limbajul folosit este deseori, unul teologic, mai dificil, și sunt multe pasaje care ne sugerează că Ioan pornea de la premisa că destinatarii știu deja despre Isus și faptele Sale. În mod cert nu erau niște păgâni care auzeau prima dată despre Isus. Evangelhia ne deschide ochii nouă credincioșilor și ne aduce aminte de ce am crezut în Isus și care sunt miile de dovezi vii din mijlocul nostru care ne arată cu putere că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu. Prin studiul Evangelhiei ne amintim mai întâi de nașterea noastră din nou, despre întâlnirea noastră cu Isus, despre ce am simțit atunci, și despre ce s-a schimbat în viața noastră. Ne aducem aminte cum Cuvântul a potolit marea foame a sufletului nostru și apoi a început să rodească lucruri divine, străine de ființa umană decăzută. Dar Ioan nu ne lasă la contemplarea propriei nașteri din nou. El ne spune că această experiență este doar începutul. Umblarea cu Isus este un șir de experiențe duhovnicești. În fiecare zi putem experimenta din nou și din nou puterea Cuvântului de a aduce viață sufletului nostru și de a ne schimba. Cuvântul care S-a împlinit cu atâta precizie în viața lui Isus, descoperim că se împlinește cu aceeași precizie și în viața noastră! Duhul ne dăruiește mii de experiențe prin care descoperim prin viața noastră adevărul rostit de Dumnezeu în Cuvântul Său. Dar apoi Ioan ne invită să privim și la ceilalți. Puterea Cuvântului de a da viață o vedem și la ceilalți. Mulți oameni de lângă noi experimentează aceeași taină! Și nu în ultimul rând Ioan ne atrage atenția asupra ceea ce se întâmplă în relația dintre doi oameni care au primit Cuvântul. Între ei se zidește o dragoste, o părtășie, o comuniune atât e profundă! Suntem, înconjurați zilnic

de dovezile și minunile învierii! Evanghelia doar ne ajută să deschidem ochii ca să vedem miile de dovezi care deja există în viața noastră și a celorlalți! Cel rău va încerca să ne facă să minimalizăm semnificația acestor experiențe și va dori să ne târască pe tărâmul rece și steril al unor înșiriri de argumente raționale și logice. Acestea sunt foarte importante, dar nu pot substitui temelia credinței care este ***întâlnirea personală și umblarea personală cu Isus prin intermediul Cuvântului Său și în mijlocul Bisericii Sale!***